

171

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 14 lipca 1986 r.

w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Bojowników o Wolność i Demokrację”.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1969 r. w sprawie uznania „Związku Bojowników o Wolność i Demokrację” za stowarzyszenie wyższej użyteczności (Dz. U. Nr 21, poz. 153) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się statut stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Bojowników o Wolność i Demokrację”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1979 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Bojowników o Wolność i Demokrację” (Monitor Polski Nr 31, poz. 157).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: C. Kiszczyk

Załącznik do zarządzenia Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca
1986 r. (poz. 171)

STATUT ZWIĄZKU BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ

Związek Bojowników o Wolność i Demokrację (ZBoWiD) zrzesza byłych uczestników walk narodowo-wyzwoleńczych i rewolucyjnych o Polskę wolną i niepodległą, Polskę sprawiedliwości społecznej.

Jesteśmy pokoleniem, które zgromadziło niewyczerpalny potencjał historycznych doświadczeń. Legły one u podstaw współczesnego kształtu Ludowej Polski i są wyznacznikiem świadomości Polaków oraz nośnikiem narodowych tradycji.

Uformowane w historycznym procesie szeregi bojowników o wolność i demokrację nadają naszej organizacji szczególne, ideowe oblicze.

Wierni postępowym, patriotycznym i rewolucyjnym tradycjom, pomni tragicznych lekcji historii, wzbogaceni o doświadczenia odrodzonej i przeobrażonej Polski Ludowej, uznajemy przełomowe znaczenie, jakie miał w historii narodu polskiego program polityczny Polskiej Partii Robotniczej i całej lewicy polskiej. Zawierał on program walki o niepodległość Polski, a także dalekowzroczną koncepcję nowego ustroju społecznego, odbudowy państwa w nowych sprawiedliwych granicach oraz sojuszu ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i wszystkimi postępowymi siłami w świecie. Realizacja

tego programu otworzyła przed narodem polski szerokie perspektywy rozwoju i bezpieczeństwa.

Jedność szeregów ZBoWiD opiera się na głębokim szacunku dla żołnierskiego, trudu bojowników o wolność, niepodległość i demokrację na wszystkich frontach wojny z hitleryzmem i w ruchu oporu. Jedność tę w dobie obecnej umacnia nasza praca i działalność dla wszechstronnego rozwoju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i pomocy wszystkim jej obywateli. Jesteśmy i pozostaniemy ludźmi czynu.

Nasz udział w budowie Polski Ludowej stanowi kontynuację najlepszych tradycji przeszłości. Wierni historycznemu przesłaniu „Za Wolność Waszą i Naszą”, solidaryzujemy się ze wszystkimi siłami na naszej planecie, występującymi przeciwko imperialistycznej polityce agresji i wojny, z walczącymi o pokój, rozbrojenie, bezpieczeństwo.

Wypełniając testament milionów ofiar ostatniej wojny i wierni przysiędze naszych towarzyszy walki i cierpień którzy nie doczekali dnia wolności — przyjmujemy jako zasadę działania na arenie międzynarodowej: „Nigdy więcej faszyzmu, nigdy więcej wojny”. Domagamy się konsekwentnego karania i ścigania hitle-

rowskich zbrodniarzy wojennych. Przeciwstawiamy się odradzaniu neonazistowskich organizacji oraz wszelkim próbom kwestionowania naszych granic; przeciwstawiamy się wyścigowi zbrojeń, narzucanemu przez mocarstwa imperialistyczne.

W tym duchu łączymy się i współdziałamy ze wszystkimi organizacjami kombatantów oraz byłych więźniów hitlerowskiego faszystowskiego, a w szczególności z organizacjami zrzeszonymi w Międzynarodowej Federacji Bojowników Ruchu Oporu (FIR). W tym duchu działamy również na rzecz umacniania przyjaźni i sojuszu ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i pozostałymi krajami wspólnoty socjalistycznej.

Świadomi odpowiedzialności za dalsze losy socjalistycznej Ojczyzny, uważamy za swój szczególny obowiązek kształtowanie świadomości historycznej społeczeństwa oraz patriotycznych i internacjonalistycznych postaw młodzieży. Przez pogłębianie wiedzy historycznej oraz upamiętnianie miejsc walki i męczeństwa narodu pragniemy utrwalić postępowe tradycje naszych dziejów, kształtować czynny patriotyzm, związać uczucia, myśli i energię młodych pokoleń w pracy dla dobra Polski Ludowej. Rozszerzamy i umacniamy kontakty z kombatantskimi środowiskami polonijnymi, pomagamy zacieśniać ich więź z Macierzą.

Zdajemy sobie w pełni sprawę ze znaczenia codziennych wysiłków i wyteżonej działalności dla pomnożenia bogactwa i siły narodu, dla podniesienia mocy obronnej naszego państwa. W zespalającym nasze sojusznicze siły Układzie Warszawskim widzimy skuteczną tarczę obronną chroniącą nasze granice i potęgę paraliżującą agresywne plany imperializmu.

Pracujemy dziś dla Ojczyzny z takim samym hartem, z jakim walczyliśmy o Nią. „Wczoraj w walce, dziś w pracy dla socjalistycznej Polski” — to naczelną zasadą, jaką kieruje się każdy zbowidowiec.

W imię tej zasady członkowie ZBoWiD aktywnie uczestniczą w Patriotycznym Ruchu Odrodzenia Narodowego oraz we wszystkich działaniach służących skupieniu całego społeczeństwa wokół dzieła budowy wielkości Ojczyzny i szczęśliwej przyszłości Narodu.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne.

§ 1. Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, zwany dalej Związkiem, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i posiada osobowość prawną.

§ 2. Terenem działalności Związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 3. Siedzibą władz naczelnych Związku jest m. st. Warszawa.

§ 4. Związek jest reprezentacją polskich bojowników o wolność i demokrację w kraju i za granicą.

§ 5. Związek może być członkiem organizacji społecznych, krajowych i międzynarodowych, których cele są pokrewne z celami Związku.

§ 6. Związek wykonuje na rzecz kombatantów nie zrzeszonych zadania określone w przepisach prawa.

§ 7. Organy Związku, działając w zakresie zleconych im funkcji z zakresu administracji państwowej, stosują przepisy o postępowaniu administracyjnym.

§ 8. 1. Związek posiada sztandar oraz używa znaku, odznak i pieczęci według wzorów zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej.

2. Zasady nadawania i używania sztandaru określa Zarząd Główny Związku.

§ 9. Związek, po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu administracji państwowej, może posiadać własny organ prasowy.

Rozdział 2

Cele i środki działania Związku.

§ 10. Celami Związku są:

- 1) organizowanie aktywnego udziału członków Związku w życiu społecznym kraju dla wszechstronnego rozwoju Ojczyzny,
- 2) popularyzowanie i utrwalanie w pamięci społecznej postępowych tradycji oraz historii walk polskich bojowników o wyzwolenie narodowe i społeczne,
- 3) współudział w procesie patriotycznego i obywatelskiego wychowania młodego pokolenia oraz kształtowania jego oddania Ojczyźnie,
- 4) roztaczanie opieki nad członkami Związku i pozostałymi po nich rodzinami w zakresie spraw społecznych, pomocy materialnej oraz zaspokajania ich potrzeb i aspiracji życiowych,
- 5) umacnianie jedności programowej i organizacyjnej Związku oraz więzów przyjaźni, koleżeńskiej współpracy i wzajemnej życzliwości jego członków,
- 6) działanie na rzecz międzynarodowej solidarności kombatantów dla utrwalania pokoju, stopniowego rozbrojenia, postępu społecznego i demokracji.

§ 11. Związek realizuje swoje cele przez:

- 1) udział członków w działalności kół, we władzach i komisjach Związku, a także w pracy organizacji politycznych i społecznych oraz organów spółdzielczych i samorządowych,
- 2) współpracę z organami państwowymi, partiami politycznymi, organizacjami społecznymi i kombatantskimi, ludowym Wojskiem Polskim, placówkami oświatowymi, kulturalnymi i naukowymi oraz środkami masowej informacji,
- 3) inspirowanie, organizowanie i rozwijanie różnych form pomocy członkom Związku, współdziałanie z instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną, opiekuńczą i zdrowotną,
- 4) działalność komisji problemowych oraz komisji i klubów środowiskowych,
- 5) organizowanie sesji i sympozjów naukowych poświęconych historii walk narodowowyzwoleńczych, gromadzenie, utrwalanie i upowszechnianie materiałów historycznych oraz relacji,
- 6) organizowanie uroczystości i obchodów rocznicowych, uczestniczenie w nich oraz rozwijanie publicystyki, działalności informacyjnej i wydawniczej,

- 7) współpracę ze szkołami i innymi placówkami oświatowymi, zwłaszcza w zakresie patriotycznego wychowania młodzieży, w upamiętnianiu miejsc walki i męczeństwa, w sprawowaniu opieki nad tymi miejscami i izbami pamięci narodowej oraz szkolnymi kołami przyjaciół ZBoWiD (kombatanta),
- 8) współdziałanie z pokrewnymi organizacjami międzynarodowymi.

§ 12. Związek opiera swą działalność przede wszystkim na społecznej pracy członków, prowadzi pracę z aktywnym społecznym, poszerza jego skład i udział w działalności związkowej oraz udziela mu pomocy.

Rozdział 3

Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 13. Członkami Związku mogą być obywatele polscy o nienagannej postawie etycznej i obywatelskiej, mający stałe miejsce zamieszkania na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 14. 1. Członkowie Związku dzielą się na:

- 1) członków zwyczajnych,
- 2) członków podopiecznych.

2. Członkami zwyczajnymi mogą być obywatele polscy, którzy w kraju lub za granicą walczyli o narodowe i społeczne wyzwolenie Ojczyzny oraz w obronie jej niepodległości, w tym:

- 1) uczestnicy walk rewolucyjnych i narodowowyzwoleńczych w okresie od roku 1905 do zakończenia I wojny światowej,
- 2) uczestnicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej i walk w jej obronie,
- 3) bojownicy o polskość i wolność narodową Śląska, Wielkopolski, Mazur, Warmii, Pomorza, Gdańska i Ziemi Lubuskiej,
- 4) uczestnicy walk przeciwko siłom reakcji, o wolność i demokrację w Polsce w latach 1918—1939,
- 5) uczestnicy walk przeciwko faszyzmowi poza granicami kraju w latach 1918—1939, a w szczególności weterani walk w obronie republikańskiej Hiszpanii,
- 6) uczestnicy walk przeciwko hitlerowskiemu najeźdźcy i okupantowi w kraju i na wszystkich frontach walk z faszyzmem w okresie II wojny światowej,
- 7) osoby, które ze względów politycznych, narodowościowych lub rasowych były więzione w hitlerowskich obozach koncentracyjnych i więzieniach,
- 8) osoby prowadzące w okresie okupacji hitlerowskiej tajne nauczanie dzieci i młodzieży,
- 9) uczestnicy walk w obronie władzy ludowej.

3. Członkami podopiecznymi mogą być obywatele polscy: wdowy, wdowcy, sieroty, matki i ojcowie niezjących bojowników o wolność i demokrację.

§ 15. Członków zwyczajnych i podopiecznych przyjmuje zarząd koła właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o przyjęcie, po przeprowadzeniu postępowania weryfikacyjnego. Uchwała w tej sprawie podlega zatwierdzeniu przez zarząd wojewódzki.

§ 16. Członek zwyczajny Związku ma prawo:

- 1) wypowiadać się we wszystkich sprawach, omawiać i oceniać na zebraniach, naradach, zjazdach i kongresach związkowych działalność Związku i jego władz oraz postawy i działalność jego członków, a także zgłaszać swe opinie i wnioski organom Związku,
- 2) wybierać i być wybierany do władz Związku,
- 3) korzystać z pomocy Związku,
- 4) nosić odznakę Związku.

§ 17. Członek podopieczny ma prawo:

- 1) brać udział w zebraniach związkowych z głosem doradczym,
- 2) korzystać z pomocy Związku.

§ 18. 1. Każdy członek Związku ma prawo odwoływać się od niekorzystnych dla siebie decyzji lub orzeczeń do organów Związku nadrzędnych nad organami, które te decyzje lub orzeczenia wydały.

2. Tryb składania odwołań, o których mowa w ust. 1, określa regulamin ustalony przez Zarząd Główny.

3. Najwyższym organem odwoławczym jest Kongres Związku.

§ 19. Każdy członek Związku ma obowiązek:

- 1) przestrzegać postanowień statutu, regulaminów i instrukcji Związku oraz wykonywać uchwały jego władz,
- 2) działać w szeregach Związku dla urzeczywistniania jego celów,
- 3) dbać o dobro Związku i jedność jego szeregów,
- 4) przejawiać obywatelską postawę, postępować etycznie i być koleżeńskim,
- 5) opłacać regularnie składki członkowskie w macierzystym kole.

§ 20. 1. Zarząd Główny oraz zarządy jednostek terenowych mogą udzielać członkom Związku wyróżnień z tytułu szczególnych osiągnięć w pracy związkowej.

2. Najwyższym wyróżnieniem organizacyjnym jest nadanie odznaki „Za Zasługi dla Związku Bojowników o Wolność i Demokrację”.

3. Zasady udzielania wyróżnień, o których mowa w ust. 1, oraz warunki i tryb nadawania odznaki „Za Zasługi dla Związku Bojowników o Wolność i Demokrację” określa Zarząd Główny.

§ 21. 1. Przynależność do Związku ustaje w razie:

- 1) śmierci członka,
- 2) skreślenia z listy członków,
- 3) pozbawienia członkostwa lub wydalenia, orzeczonych prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńkiego,
- 4) uprawomocnienia się orzeczenia o uchyleniu, zmianie lub stwierdzeniu nieważności orzeczenia o spełnieniu przez poszczególne osoby warunków wymaganych dla członkostwa Związku.

2. Skreślenie z listy członków może nastąpić:

- 1) na pisemny wniosek członka złożony do zarządu koła,

2) na wniosek zarządu koła w przypadku nie usprawiedliwionego zalegania z opłatą składek członkowskich przez rok.

3. Decyzję o skreśleniu z listy członków podejmuje zarząd wojewódzki.

Rozdział 4

Struktura organizacyjna Związku.

§ 22. Władzami naczelnymi Związku są:

- 1) Kongres Związku,
- 2) Rada Naczelna,
- 3) Zarząd Główny,
- 4) Główna Komisja Rewizyjna,
- 5) Główny Sąd Koleżeński.

§ 23. 1. Jednostkami terenowymi Związku są:

- 1) organizacje wojewódzkie, organizacje dzielnicowe, miejskie i miejsko-gminne utworzone w myśl ust. 4,
- 3) koła.

2. O utworzeniu i likwidacji organizacji wojewódzkiej decyduje Zarząd Główny.

3. O utworzeniu koła i zasięgu terytorialnym jego działania oraz likwidacji koła decyduje zarząd wojewódzki.

4. Zarząd wojewódzki w szczególnie uzasadnionych przypadkach może za zgodą Zarządu Głównego tworzyć organizacje dzielnicowe, miejskie i miejsko-gminne Związku.

§ 24. Władzami organizacji wojewódzkiej Związku są:

- 1) wojewódzki zjazd delegatów,
- 2) zarząd wojewódzki,
- 3) wojewódzka komisja rewizyjna,
- 4) wojewódzki sąd koleżeński.

§ 25. Władzami organizacji dzielnicowej, miejskiej i miejsko-gminnej Związku są:

- 1) dzielnicowy, miejski i miejsko-gminny zjazd delegatów,
- 2) zarząd dzielnicowy, miejski i miejsko-gminny,
- 3) dzielnicowa, miejska i miejsko-gminna komisja rewizyjna.

§ 26. Władzami koła Związku są:

- 1) walne zebranie członków koła,
- 2) zarząd koła,
- 3) komisja rewizyjna koła.

§ 27. 1. Władze Związku działają kolegialnie. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 1/2 liczby członków, chyba że postanowienia statutu stanowią inaczej.

2. Uchwały władz wyższych wiążą władze niższe.

3. Uchwały sprzeczne z przepisami prawa lub statutem podlegają unieważnieniu lub uchynieniu przez władze wyższe Związku.

4. Władze Związku konsultują projekty ważniejszych uchwał i postanowień z niższymi jednostkami terenowymi i członkami Związku.

§ 28. Kadencja wszystkich organów wybieralnych Związku trwa 5 lat.

Kongres Związku

§ 29. 1. Najwyższą władzą Związku jest Kongres.

2. Do Kongresu należą:

- 1) uchwalenie deklaracji ideowej i programu Związku,
- 2) podejmowanie uchwał w sprawie statutu i jego zmian,
- 3) wybór członków oraz zastępców członków Rady Naczelnej w liczbie przez siebie ustalonej,
- 4) wybór Głównej Komisji Rewizyjnej w liczbie do 31 członków,
- 5) wybór Głównego Sądu Koleżeńskiego w liczbie do 31 członków,
- 6) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań Rady Naczelnej, Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 7) rozpatrywanie odwołań oraz wniosków skierowanych do Kongresu,
- 8) powzięcie uchwały w sprawie rozwiązania Związku.

§ 30. W Kongresie z głosem decydującym biorą udział delegaci wybrani według zasad ustalonych w regulaminie wyborczym.

§ 31. 1. Uchwały Kongresu zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 1/2 ogólnej liczby uczestników Kongresu uprawnionych do głosowania. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Kongresu.

2. Do powzięcia uchwał o zmianie statutu i rozwiązaniu Związku wymagana jest większość co najmniej 3/4 liczby głosów, w obecności co najmniej 2/3 ogólnej liczby delegatów.

§ 32. Głosowanie odbywa się jawnie. Na wniosek przyjęty przez co najmniej 1/3 delegatów głosowanie jest tajne.

§ 33. Kongres jest zwoływany przez Prezydium Rady Naczelnej Związku, które o jego terminie i porządku obrad zawiadamia zainteresowanych co najmniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia Kongresu.

§ 34. 1. Rada Naczelna może zwołać nadzwyczajny Kongres Związku:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na wniosek co najmniej 1/3 liczby organizacji wojewódzkich, które na swoich zjazdach powzięły takie uchwały.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, Kongres powinien się odbyć najpóźniej w terminie 60 dni od daty zgłoszenia wniosku.

Rada Naczelna Związku

§ 35. Do zakresu działania Rady Naczelnej należy:

- 1) wytyczanie kierunków działalności Związku w ramach ustalonych przez Kongres oraz czuwanie nad wykonywaniem i przestrzeganiem uchwał Kongresu,
- 2) wybór Zarządu Głównego ze swego grona w liczbie do 100 osób oraz powoływanie i odwoływanie członków tego zarządu,
- 3) uchwalanie i zmiana regulaminu wyborczego.

§ 36. 1. Rada Naczelna wybiera spośród siebie prezydium w składzie: prezes, wiceprezesi, sekretarze i członkowie prezydium w łącznej liczbie do 35 osób.

2. Prezydium Rady Naczelnej działa w imieniu Rady Naczelnej i podejmuje decyzje w okresie między jej posiedzeniami, informując o nich Radę Naczelną na najbliższym posiedzeniu.

3. Rada Naczelna może wybrać także honorowego prezesa Rady Naczelnej i Zarządu Głównego.

§ 37. Do zakresu działania Prezydium Rady Naczelnej należy:

- 1) zatwierdzanie okresowych sprawozdań z działalności Zarządu Głównego,
- 2) uchwalanie budżetu rocznego i zatwierdzanie sprawozdań finansowych Związku,
- 3) uchwalanie i zmiana regulaminu weryfikacyjnego i regulaminu odznak,
- 4) rozstrzyganie odwołań od decyzji Zarządu Głównego,
- 5) zawieszanie w funkcjach członków Zarządu Głównego,
- 6) podejmowanie decyzji o przystąpieniu Związku do organizacji międzynarodowych,
- 7) czuwanie nad realizacją uchwał Kongresu i wytycznych Rady Naczelnej w okresie między jej posiedzeniami.

§ 38. 1. Posiedzenia Rady Naczelnej zwołuje Prezydium Rady Naczelnej co najmniej raz w roku.

2. Posiedzenia Prezydium Rady Naczelnej zwołuje Prezes Rady co najmniej dwa razy w roku.

3. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego uczestniczą w posiedzeniach Rady Naczelnej z głosem doradczym.

§ 39. 1. Rada Naczelna może, z własnej inicjatywy lub na wniosek Głównego Sądu Koleżeńskiego, uznać mandat członka Rady Naczelnej za wygasły. Na miejsce to Prezydium Rady Naczelnej powołuje nowego członka spośród zastępców członków tej Rady.

2. Mandat członka Rady Naczelnej wygasa w razie ustania przynależności do Związku w myśl postanowień statutu bądź w przypadku zrzeczenia się mandatu.

Zarząd Główny

§ 40. Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

- 1) kierowanie działalnością Związku, zapewnianie przestrzegania statutu, wykonywanie uchwał Kongresu i Rady Naczelnej oraz realizowanie programu Związku,

2) reprezentowanie Związku na zewnątrz, współpraca z organizacjami państwowymi, partiami politycznymi, instytucjami i organizacjami społecznymi,

3) gospodarowanie funduszami i majątkiem Związku oraz uchwalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,

4) inspirowanie, organizowanie i rozwijanie opieki socjalnej i pomocy materialnej dla członków Związku,

5) wydawanie regulaminów i instrukcji nie zastrzeżonych dla innych władz Związku, regulowanie spraw związanych z posiadaniem i używaniem sztandaru przez jednostki terenowe Związku oraz nadawanie odznak ustalonych regulaminem,

6) powoływanie i odwoływanie Głównej Komisji Weryfikacyjnej, komisji problemowych Zarządu Głównego i krajowych komisji środowiskowych oraz zatwierdzanie ich regulaminów działania,

7) wytyczanie kierunków i nadzorowanie działalności wojewódzkich organizacji Związku oraz zatwierdzanie ich budżetów i sprawozdań finansowych,

8) zawieszanie w funkcjach zarządów wojewódzkich lub ich członków, których działalność jest niezgodna ze statutem; w razie zawieszenia zarządu wojewódzkiego, Zarząd Główny powołuje zarząd tymczasowy, pełniący funkcję do czasu wybrania nowego zarządu przez wojewódzki zjazd delegatów,

9) składanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego wniosków o ponowne rozpatrzenie w rozszerzonym składzie spraw zakończonych prawomocnym orzeczeniem sądów koleżeńskich,

10) nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów zagranicznych oraz delegowanie przedstawicieli Związku do organizacji międzynarodowych,

11) składanie sprawozdań Radzie Naczelnej i jej Prezydium,

12) wykonywanie funkcji przewidzianych dla Związku w przepisach prawa, w szczególności wydawanie orzeczeń o spełnianiu przez poszczególne osoby w runków do uzyskania uprawnień przewidzianych ustawie o szczególnych uprawnieniach kombatanów.

§ 41. Posiedzenia Zarządu Głównego są zwoływane przez prezesa lub zastępującego go wiceprezesa w miarę potrzeby, co najmniej dwa razy w roku.

§ 42. Zarząd Główny wybiera spośród siebie prezydium w składzie: prezes, wiceprezesi, sekretarz generalny, sekretarze i członkowie prezydium, w łącznej liczbie do 25 osób.

§ 43. 1. Prezydium podejmuje decyzje w imieniu Zarządu Głównego w okresie między jego posiedzeniami plenarnymi, informując o nich Zarząd Główny na jego najbliższym posiedzeniu.

2. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego zwołuje prezes Zarządu Głównego w miarę potrzeby, co najmniej raz w miesiącu.

3. Sekretarze Zarządu Głównego stanowią Sekretariat, który działa w ramach regulaminu uchwalonego przez prezydium tego Zarządu.

Główna Komisja Rewizyjna

§ 44. Główna Komisja Rewizyjna jest najwyższym organem kontrolnym Związku odpowiedzialnym przed Kongresem.

§ 45. Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) kontrola działalności statutowej i finansowej wszystkich władz Związku, kontrola jego majątku oraz przedstawianie wniosków i zaleceń pokontrolnych
- 2) występowanie do Rady Naczelnej z wnioskami o zwołanie Nadzwyczajnego Kongresu Związku
- 3) składanie sprawozdań na Kongresie i występowanie z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującym Radzie Naczelnej i Zarządowi Głównemu.
- 4) występowanie do Rady Naczelnej o odwołanie członków Zarządu Głównego lub do Prezydium Rady Naczelnej o zawieszenie w funkcjach członków tego Zarządu.
- 5) występowanie do Zarządu Głównego o zawieszenie w funkcjach zarządu wojewódzkiego lub poszczególnych członków tego zarządu.
- 6) występowanie o zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia Rady Naczelnej.
- 7) czuwanie nad należytym funkcjonowaniem wojewódzkich komisji rewizyjnych.
- 8) uchwalanie regulaminu swego działania oraz regulaminu wojewódzkich komisji rewizyjnych.

§ 46. Główna Komisja Rewizyjna wybiera spośród siebie prezydium w składzie: przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarz oraz członkowie prezydium.

§ 47. Członkowie Prezydium Głównej Komisji Rewizyjnej uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego.

Główny Sąd Koleżeński

§ 48. 1. Główny Sąd Koleżeński jest najwyższym organem orzekającym Związku, odpowiedzialnym przed Kongresem.

2. Do właściwości Głównego Sądu Koleżeńskiego należy:

- 1) rozpoznawanie w I instancji spraw członków władz naczelnych i wojewódzkich Związku, obwinionych o przewinienia organizacyjne, oraz rozstrzyganie sporów między tymi członkami związanych z ich przynależnością do Związku i działalnością związkową.
- 2) rozpoznawanie w II instancji, w rozszerzonym składzie, odwołań od orzeczeń wydanych w sprawach określonych w pkt 1.
- 3) rozpatrywanie wniosków Zarządu Głównego, złożonych zgodnie z § 40 pkt 9.
- 4) rozpatrywanie odwołań od orzeczeń wojewódzkich sądów koleżeńskich.
- 5) uchwalanie regulaminu swego działania oraz regulaminu działania wojewódzkich sądów koleżeńskich.
- 6) nadzór nad należytym funkcjonowaniem wojewódzkich sądów koleżeńskich,

7) składanie wniosków o uznanie za wygasły mandatu członka Rady Naczelnej.

§ 49. Główny Sąd Koleżeński sprawuje nadzór nad wykonywaniem prawomocnych orzeczeń sądów koleżeńskich i rozpatruje sprawy winnych nieprzestrzegania tych orzeczeń.

§ 50. Główny Sąd Koleżeński wybiera spośród siebie prezydium w składzie: przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarz i członkowie prezydium.

§ 51. Członkowie Prezydium Głównego Sądu Koleżeńskiego uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego.

Władze wojewódzkie

Wojewódzki zjazd delegatów

§ 52. Do wojewódzkiego zjazdu delegatów należy:

- 1) uchwalanie programu działania wojewódzkiej organizacji Związku.
- 2) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań zarządu wojewódzkiego, wojewódzkiej komisji rewizyjnej i wojewódzkiego sądu koleżeńskiego.
- 3) wybór członków zarządu i ich zastępców w liczbie 35—51 osób.
- 4) wybór komisji rewizyjnej w liczbie 7—15 członków i sądu koleżeńskiego w liczbie 7—15 członków.
- 5) rozpatrywanie wniosków skierowanych do zjazdu.
- 6) wybór delegatów na Kongres w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym.

§ 53. Zjazd wojewódzki jest zwoływany przez zarząd wojewódzki zgodnie z regulaminem wyborczym.

§ 54. W zjeździe wojewódzkim z głosem decydującym biorą udział delegaci wybrani według zasad ustalonych w regulaminie wyborczym.

§ 55. Nadzwyczajny zjazd wojewódzki może być zwołany przez zarząd wojewódzki:

- 1) na wniosek Zarządu Głównego we wskazanym terminie.
- 2) na wniosek co najmniej 1/3 liczby kół danej organizacji wojewódzkiej, które na swoich zebraniach powzięły takie uchwały — w ciągu 60 dni od zgłoszenia wniosku,
- 3) na wniosek wojewódzkiej komisji rewizyjnej — w ciągu 60 dni od zgłoszenia wniosku.
- 4) z własnej inicjatywy.

§ 56. Postanowienia § 3; ust. 1 i § 32 stosuje się odpowiednio przy podejmowaniu uchwał przez zjazdy wojewódzkie.

Zarząd wojewódzki

§ 57. Do zakresu działania zarządu wojewódzkiego należy:

- 1) kierowanie wojewódzką organizacją Związku, zapewnianie przestrzegania statutu, wykonywanie uchwał władz nadrzędnych Związku oraz realizowanie jego programu.

- 2) reprezentowanie organizacji wojewódzkiej na zewnątrz, współpraca z organami państwowymi stopnia wojewódzkiego, wojewódzkimi organami partii politycznych oraz instytucjami i organizacjami społecznymi — dla realizacji zadań Związku, a także występowanie z wnioskami do władz nadrzędnych Związku,
- 3) uchwalanie budżetu organizacji wojewódzkiej, gospodarowanie posiadanymi funduszami i majątkiem w ramach ustaleń Zarządu Głównego oraz zatwierdzanie budżetów i sprawozdań finansowych podległych jednostek terenowych Związku,
- 4) wytyczanie kierunków i nadzorowanie działalności podległych jednostek terenowych, udzielanie im pomocy oraz konsultowanie z nimi ważniejszych zamierzeń,
- 5) tworzenie i likwidowanie — za zgodą Zarządu Głównego — organizacji dzielnicowych, miejskich i miejsko-gminnych Związku, a także tworzenie i likwidowanie kół,
- 6) pozyskiwanie nowego aktywu, organizowanie pracy z aktywem organizacji wojewódzkiej oraz zapewnianie mu pomocy,
- 7) inspirowanie, organizowanie i rozwijanie opieki społecznej oraz pomocy materialnej dla członków wojewódzkiej organizacji Związku,
- 8) powoływanie i rozwiązywanie wojewódzkiej komisji weryfikacyjnej, komisji problemowych, komisji i klubów środowiskowych, nadzorowanie i koordynowanie działalności komisji i klubów oraz zatwierdzanie ich regulaminów działania,
- 9) zawieszanie w funkcjach zarządów podległych jednostek terenowych Związku lub członków tych zarządów, których działalność jest niezgodna ze statutem; w razie zawieszenia zarządu, zarząd wojewódzki powołuje zarząd tymczasowy pełniący funkcje do czasu wybrania nowego zarządu,
- 10) wykonywanie prawomocnych orzeczeń sądów koleżeńskich, zawieszanie w prawach członków, przeciwko którym wszczęto postępowanie przed sądem koleżeńskim, jeśli waga sprawy tego wymaga, oraz skreślanie z listy członków w przypadkach przewidzianych w statucie,
- 11) składanie sprawozdań Zarządowi Głównemu Związku,
- 12) wykonywanie w ramach organizacji wojewódzkiej zadań przewidzianych dla Związku w przepisach prawa, w szczególności wydawanie orzeczeń o spełnianiu przez poszczególne osoby warunków do uzyskania uprawnień przewidzianych w ustawie o szczególnych uprawnieniach kombatanów.

§ 58. 1. Zarząd wojewódzki wybiera spośród siebie prezydium w składzie: prezes, wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie prezydium.

2. Posiedzenia zarządu wojewódzkiego i jego prezydium zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes.

3. Prezydium podejmuje decyzje w imieniu zarządu wojewódzkiego w okresie między jego posiedzeniami plenarnymi.

Wojewódzka komisja rewizyjna

§ 59. Wojewódzka komisja rewizyjna jest organem kontrolnym organizacji wojewódzkiej Związku, odpowie-

dzialnym przed wojewódzkim zjazdem delegatów i podległym Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 60. 1. Do zakresu działania wojewódzkiej komisji rewizyjnej należy:

- 1) kontrola działalności statutowej i finansowej zarządu wojewódzkiego oraz gospodarowania majątkiem powierzonym wojewódzkiej organizacji Związku,
- 2) składanie sprawozdań na wojewódzkim zjeździe delegatów i występowanie z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi wojewódzkiemu,
- 3) występowanie do Zarządu Głównego z wnioskami o zawieszenie w funkcjach zarządu wojewódzkiego lub jego członków oraz do zarządu wojewódzkiego o zawieszenie w funkcjach podległych mu zarządów jednostek terenowych lub ich członków.

2. Wojewódzka komisja rewizyjna działa zgodnie z regulaminem i wytycznymi Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 61. Wojewódzka komisja rewizyjna wybiera spośród siebie prezydium w składzie: przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarz i członkowie prezydium.

§ 62. Członkowie prezydium wojewódzkiej komisji rewizyjnej uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu wojewódzkiego.

Wojewódzki sąd koleżeński

§ 63. 1. Wojewódzki sąd koleżeński jest organem orzekającym wojewódzkiej organizacji Związku, odpowiedzialnym przed wojewódzkim zjazdem delegatów.

2. Do właściwości wojewódzkiego sądu koleżeńskie-go należy:

- 1) rozpatrywanie spraw członków Związku obwinionych o przewinienia organizacyjne,
- 2) rozstrzyganie sporów między członkami Związku związanych z ich przynależnością do Związku i działalnością związkową.

§ 64. 1. Wojewódzki sąd koleżeński wybiera spośród siebie prezydium w składzie: przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarz i członkowie prezydium.

2. Członkowie prezydium wojewódzkiego sądu koleżeńskie-go uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu wojewódzkiego.

Władze dzielnicowe, miejskie i miejsko-gminne

Zjazd delegatów

§ 65. 1. Do dzielnicowego, miejskiego i miejsko-gminnego zjazdu delegatów należy:

- 1) uchwalanie programu działania danej organizacji Związku,
- 2) ocena działalności zarządu i zatwierdzanie sprawozdania komisji rewizyjnej,
- 3) wybór członków zarządu i ich zastępców w liczbie 15—51 osób,

- 4) wybór komisji rewizyjnej w liczbie 5—15 członków,
- 5) rozpatrywanie wniosków skierowanych do zjazdu,
- 6) wybór delegatów na zjazd wojewódzki w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym.

2. W zjeździe dzielnicowym, miejskim i miejsko-gminnym z głosem decydującym biorą udział delegaci wybrani na zebraniach kół według zasad ustalonych w regulaminie wyborczym.

3. Zjazd dzielnicowy, miejski i miejsko-gminny zwoływany jest przez zarząd danej organizacji Związku, zgodnie z regulaminem wyborczym.

4. Nadzwyczajny zjazd dzielnicowy, miejski i miejsko-gminny może być zwoływany przez zarząd danej organizacji:

- 1) na wniosek zarządu wojewódzkiego, we wskazanym terminie,
- 2) na wniosek co najmniej 1/3 liczby kół danej organizacji, które na swoich zebraniach powzięły takie uchwały — w ciągu 60 dni od zgłoszenia wniosku,
- 3) na wniosek komisji rewizyjnej danej organizacji — w ciągu 60 dni od zgłoszenia wniosku,
- 4) z własnej inicjatywy.

§ 66. Postanowienia § 31 ust. 1 i § 32 stosuje się odpowiednio przy podejmowaniu uchwał przez zjazdy dzielnicowe, miejskie i miejsko-gminne.

Zarząd dzielnicowy, miejski i miejsko-gminny

§ 67. 1. Do zakresu działania zarządu dzielnicowego, miejskiego i miejsko-gminnego należy:

- 1) kierowanie daną organizacją, zapewnianie przestrzegania statutu, wykonywanie uchwał władz nadrzędnych oraz realizowanie programu Związku,
- 2) reprezentowanie danej organizacji na zewnątrz, współpraca z organami państwowymi, ogniwami partii politycznych oraz instytucjami i organizacjami społecznymi swego terenu działania — dla realizacji zadań Związku,
- 3) uchwalanie planu finansowego swej organizacji, gospodarowanie posiadanymi funduszami i majątkiem w ramach ustaleń władz nadrzędnych Związku oraz zatwierdzanie planów i sprawozdań finansowych podległych kół,
- 4) wytyczanie kierunków i nadzorowanie działalności podległych kół, udzielanie im pomocy oraz konsultowanie z nimi ważniejszych zamierzeń,
- 5) pozyskiwanie nowego aktywu, organizowanie pracy z aktywem i zapewnianie mu pomocy,
- 6) inspirowanie, organizowanie i rozwijanie opieki społecznej i pomocy materialnej dla członków danej organizacji, z wykorzystaniem możliwości terenowych w tym zakresie,
- 7) powoływanie i odwoływanie komisji weryfikacyjnej oraz komisji problemowych, a także nadzorowanie i koordynowanie ich działalności,
- 8) wykonywanie prawomocnych orzeczeń sądów koleżeńskich oraz zawieszanie w prawach członków, przeciwko którym wszczęto postępowanie przed sądem koleżeńskim — jeśli waga sprawy tego wymaga, a także zawieszanie członków zarządów kół, których działalność jest niezgodna ze statutem,

- 9) składanie sprawozdań zarządowi wojewódzkiemu Związku.

2. Postanowienia § 58 mają odpowiednie zastosowanie w odniesieniu do zarządu dzielnicowego, miejskiego i miejsko-gminnego.

Dzielnicowa, miejska i miejsko-gminna komisja rewizyjna

§ 68. 1. Dzielnicowa, miejska i miejsko-gminna komisja rewizyjna jest organem kontrolnym danej organizacji, odpowiedzialnym przed zjazdem tej organizacji i podległym wojewódzkiej komisji rewizyjnej.

2. Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy:

- 1) kontrola działalności statutowej i finansowej oraz gospodarowania powierzonym danej organizacji majątkiem Związku,
- 2) składanie sprawozdań na zjeździe danej organizacji i występowanie z wnioskiem w sprawie absolutorium dla ustępującego zarządu,
- 3) występowanie do zarządu wojewódzkiego z wnioskami o zawieszenie w funkcjach zarządu dzielnicowego, miejskiego i miejsko-gminnego lub jego członków oraz zarządów kół danej organizacji, a do zarządu dzielnicowego, miejskiego i miejsko-gminnego — o zawieszenie w prawach członków zarządu kół.

3. Komisja rewizyjna działa zgodnie z regulaminem Głównej Komisji Rewizyjnej ZBoWiD oraz wytycznymi wojewódzkiej komisji rewizyjnej.

4. Komisja rewizyjna wybiera ze swego składu przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu danej organizacji Związku.

Koła Związku

§ 69. Koła są podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Związku i mogą być tworzone na obszarze dzielnic, miast lub gmin oraz w instytucjach i zakładach pracy. O utworzeniu i likwidacji koła decyduje zarząd wojewódzki.

Zebrania członków koła

§ 70. 1. Zebranie sprawozdawczo-wyborcze koła zwołuje zarząd koła co 5 lat, a zebranie sprawozdawcze — w połowie kadencji.

2. Nadzwyczajne zebranie sprawozdawczo-wyborcze zwołuje zarząd koła z własnej inicjatywy, na wniosek komisji rewizyjnej koła, na wniosek władz nadrzędnych Związku lub co najmniej 1/3 członków koła — w terminie trzech tygodni od zgłoszenia takiego wniosku.

§ 71. Do zebrania sprawozdawczo-wyborczego należy:

- 1) ocena działalności zarządu koła i udzielanie mu absolutorium oraz zatwierdzanie sprawozdania komisji rewizyjnej,
- 2) wytyczanie kierunków oraz określanie zasad i form działalności koła,
- 3) rozpatrywanie wniosków zarządu i członków koła oraz podejmowanie uchwał we wszystkich sprawach działalności koła,

- 4) wybór zarządu koła w składzie 5—17 członków i 3—5 zastępców oraz komisji rewizyjnej w składzie 5—7 członków, a za zgodą władz nadrzędnych Związku — w składzie większym.
- 5) wybór delegatów na zjazd wojewódzki, dzielnicowy, miejski i miejsko-gminny oraz podejmowanie uchwał i wniosków na taki zjazd.

§ 72. 1. Zwyczajne zebranie koła zwołuje zarząd koła w miarę potrzeby, co najmniej raz w roku. Raz w roku zebranie przyjmuje informację zarządu i komisji rewizyjnej, rozpatruje wnioski zarządu i komisji rewizyjnej oraz członków koła, a także podejmuje uchwały w sprawach działalności koła.

2. Zebranie może wybierać nowych członków (zastępców członków) zarządu koła dla uzupełnienia zdekompletowanego składu tego zarządu, w liczbie nie większej niż 1/3 składu wybranego na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym.

§ 73. Zebrania koła są prawomocne w obecności co najmniej 1/2 jego członków w pierwszym terminie i bez względu na liczbę obecnych w drugim terminie.

§ 74. Postanowienia § 31 ust. 1 i § 32 stosuje się odpowiednio przy podejmowaniu uchwał przez zebranie koła.

Zarząd koła

§ 75. Do zakresu działania zarządu koła należy:

- 1) kierowanie działalnością koła, zapewnianie przestrzegania statutu, wykonywanie uchwał zebrania koła i władz nadrzędnych Związku.
- 2) reprezentowanie koła na zewnątrz, współpraca z miejscowymi organami państwowymi i ogniwami partii politycznych, instytucjami, organizacjami społecznymi i szkołami — dla realizacji zadań związkowych.
- 3) dbałość o członków koła, zapewnianie im opieki społecznej i pomocy materialnej, organizowanie różnorodnych form ich działalności związkowej oraz satysfakcjonowanie za zasługi kombatanckie i związkowe.
- 4) prowadzenie pracy z aktywnym, poszerzanie jego składu i udziału w działalności koła oraz udzielanie mu niezbędnej pomocy.
- 5) powoływanie oraz odwoływanie komisji problemowych i kierowanie ich działalnością.
- 6) informowanie członków koła o swej pracy, ważniejszych zamierzeniach i uchwałach oraz składanie im sprawozdań w połowie i na koniec kadencji.
- 7) przyjmowanie na członków osób, zgodnie z § 13, 14 i 15.
- 8) uzupełnianie składu zarządu koła w razie jego zdekompletowania spośród zastępców członków zarządu.
- 9) przedstawianie zarządowi wojewódzkiemu wniosków o skreślenie z listy członków oraz kierowanie do wojewódzkiego sądu koleżeńskiego spraw członków koła w przypadkach określonych w statucie.
- 10) gospodarowanie środkami finansowymi i rzeczowymi będącymi w dyspozycji koła.
- 11) pobieranie składek członkowskich.
- 12) składanie sprawozdań władzom nadrzędnym Związku.

§ 76. 1. Zarząd koła wybiera spośród siebie: prezesa, wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

2. Zarząd koła może wybierać spośród siebie również: zastępcę sekretarza i zastępcę skarbnika.

Komisja rewizyjna koła

§ 77. 1. Komisja rewizyjna koła sprawuje kontrolę nad działalnością organizacyjną i finansową zarządu koła, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji składek członkowskich, odpowiada przed walnym zebraniem koła i podlega nadrzędnej komisji rewizyjnej Związku.

2. Komisja rewizyjna koła wywiera ze swego grona, przewodniczącego, wiceprzewodniczącego sekretarza.

3. Członkowie komisji rewizyjnej uczestniczą z głosem doradczym w zebraniach zarządu koła.

4. Komisja rewizyjna składa sprawozdanie na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym koła, występując z wnioskiem w sprawie absolutorium dla ustępującego zarządu, oraz na zebraniu sprawozdawczym, a także raz w roku przedstawia informację o swej działalności na zwyczajnym zebraniu koła.

Rozdział 6

Odpowiedzialność organizacyjna członków Związku.

§ 76. 1. Członkowie Związku, którzy dopuścili się przewinień organizacyjnych, ponoszą odpowiedzialność organizacyjną.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, orzekają sądy koleżeńskie. Tryb postępowania sądów koleżeńskich, ich ustroj i właściwość określają regulaminy tych sądów.

§ 79. 1. Przewinienie organizacyjne polega na:

- 1) naruszeniu statutu oraz zasad programowych Związku, a także uchwał władz i regulaminów.
- 2) postępowaniu niezgodnym z zasadami etyki.
- 3) poświadczeniu nieprawdy osobom starającym się o przyjęcie do Związku lub o uzyskanie uprawnień przysługujących kombatanom na mocy przepisów prawa.

2. Członek Związku, w razie skazania go prawomocnym wyrokiem sądu, może być pociągnięty do odpowiedzialności organizacyjnej.

§ 80. Karami organizacyjnymi są:

- 1) upomnienie.
- 2) nagana.
- 3) zawieszenie w prawach członkowskich na okres do 2 lat.
- 4) wydalenie ze Związku.

§ 81. Sądy koleżeńskie orzekają pozbawienie członkostwa Związku wobec osób, które przez wprowadzenie w błąd władz Związku zostały przyjęte do Związku wbrew postanowieniom § 13 i 14.

§ 82. Wykonanie orzeczeń sądów koleżeńskich należy do właściwych zarządów Związku. Nad wykonywaniem orzeczeń czuwają rzecznicy powoływani przez Zarząd Główny i zarządy wojewódzkie Związku.

§ 83. W razie popełnienia przewinień organizacyjnych mniejszej wagi, właściwy zarząd Związku może zwrócić członkowi Związku uwagę na niewłaściwość jego postępowania.

§ 84. 1. Nie można wszcząć postępowania w sprawie powodującej odpowiedzialność organizacyjną, jeżeli od ujawnienia czynu upłynął okres 2 lat.

2. W przypadkach określonych w § 79 ust. 2 termin, o którym mowa w ust. 1, liczy się od daty uprawomocnienia się wyroku sądu.

3. Przewinienia określone w § 79 ust. 1 pkt 3 i § 81 nie podlegają przedawnieniu.

Rozdział 6

Fundusze i majątek Związku.

§ 85. Fundusze Związku powstają z:

1) wpisowego i składek członkowskich,

2) dotacji,

3) dochodów nadzwyczajnych,

4) działalności, na którą Związek uzyskał zezwolenie właściwych władz.

§ 86. Majątkiem i funduszami Związku zarządza Zarząd Główny.

§ 87. Wszelkie akty prawne, które pociągają za sobą zobowiązania pieniężne lub zmianę majątku Związku, wymagają dla swej ważności podpisu upoważnionego członka Prezydium Zarządu Głównego i głównego księgowego.

§ 88. Zarządy wojewódzkie i podległe im zarządy jednostek terenowych dysponują majątkiem Związku tylko na podstawie upoważnienia Zarządu Głównego.

§ 89. Uchwała o rozwiązaniu Związku określi równocześnie, na jaki cel ma być użyty majątek Związku.